

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iulie 2020 și a sentinței Judecătorei Bălți, sediul Central din 18 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe

RUDAC Oleg XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.08.2016 – 18.06.2018;

Instanța de apel: 16.07.2018 – 08.07.2020;

Instanța de recurs: 08.09.2020 – 11.11.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central, din 18 iunie 2018, Rudac Oleg a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1000 u.c., echivalentul a 20.000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de exercita activități ce țin de gestionarea banilor și bunurilor altei persoane pe un termen de 2 ani.

Prin sentință s-a admis acțiunea civilă, încasându-se de la inculpat în beneficiul părții vătămate ÎCS "VARDA" SRL prejudiciul material în sumă de 74.798, 52 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul, activând în baza contractului individual de muncă nr. 217 din 01.06.2012 în calitate de agent comercial la întreprinderea ÎCS „Varda” SRL, filiala Bălți, cu adresa juridică XXXXX și fiind persoană cu răspundere materială în baza contractul de răspundere materială din 01.06.2012, prin care poartă răspundere materială pentru bunurile primite în gestiune, acționând intenționat în scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, în perioada anilor 2012 - 2013, a obținut de la 38 agenți economici care își desfășoară activitatea comercială pe teritoriul Republicii Moldova, mijloace bănești în sumă totală de 74.798,52 lei, pentru produsele livrate de către ÎCS „Varda” SRL, pe care nu le-a introdus în casa întreprinderii, însușindu-le, cu reflectarea în contabilitatea întreprinderii ca datorie nestinsă. Cauzând ÎCS „Varda” SRL daune în

proportii considerabile, în mărime totală de 74.798,52 lei, acțiunile lui fiind încadrate la art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Boris Onica și inculpat, care au solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare din lipsa elementelor infracțiunii de delapidare a averii străine, la stabilirea cărei instanța nu ar fi acordat suficientă relevanță prevederilor art. 93 alin. (2) și 389 Cod procedură penală ce se referă la cercetarea multilaterală, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, or prin prisma pct. 5, 6 a Hotărârii Plenului CSJ nr. 5 din 19.06.2006, privind sentința judecătorească *"sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în mod corespunzător"* pe când la materialele cauzei lipsește baza probantă ce i-ar demonstra incontestabil vinovăția în comiterea pretinsei delapidări, or potrivit raportului de expertiză nr. 083 din 09.04.2015, lipsesc date primare contabile referitoare la circuitului mărfurilor și a mijloacelor bănești pe parcursul anilor 2012-2013, ce ar dovedi neajunsul de 74.798, 52 lei, pretins a fi cauzat de către Rudac Oleg întreprinderi SRL "Varda"; instanța refuzând neîntemeiat în acest sens efectuarea expertizei financiar-contabile în comisie, fără a ține cont de faptul, că învinuirea este bazată doar pe niște copii de recipise neautentificate, întocmite din numele presupușilor agenți economici, care cel puțin nu au fost audiați nici la urmărirea penală și nici în instanța de judecată, urmare a cărui fapt, probelor acuzării li s-a acordat o putere probantă net superioară celor prezentate de apărare cum ar fi declarațiile inculpatului și a martorilor Matrohina Ludmila și Darii Inga, fără a se ține cont de principiul prezumției nevinovăției și egalității armelor, anterior inculpatul fiind scos de sub urmărirea penală prin ordonanța procurorului din 02.07.2015, cu clasarea cauzei penale din lipsa elementelor infracțiunii, cu reluarea urmăririi penale prin ordonanța procurorului ierarhic superior I. Criciuc din 17.02.2016, în cadrul cărei însă nu s-au efectuat investigații suplimentare, învinuirea fiindu-i adusă în baza materialelor acumulate în precedenta procedură.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 08 iulie 2020, apelul avocatului Boris Onică și a inculpatului a fost respins ca nefondat, cu menținerea respectivei hotărâri fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, că probele administrate în cauză au permis instanței de fond de a constata ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în comiterea delapidării averii străine cu cauzare de daune materiale considerabile, acțiunile corect fiindu-i încadrate la art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a menționat, că la angajarea în funcție, inculpatul, în baza contractului de răspundere materială deplină din 01.06.2012 (f.d. 32 v.1) și-a asumat angajamentul asigurării integrității bunurilor încredințate spre gestionare, cu stricta lor evidență, inclusiv a mijloacelor bănești încasate de la agenții economici, în baza

bonurilor de plată ca acte de evidență contabilă, pe care urma să le transmită în casieria întreprinderii, ceea ce nu o făcuse pe perioada de activitate, formând un neajuns ca urmare a delapidării mijloacelor bănești în sumă de 74.798,52 lei.

Mai mult ca atât, la momentul angajării în serviciu la 01.06.2012, inculpatul prin consemnarea actului de predare-primire în care nu figurează careva restanță a mărfurilor sau mijloacelor bănești și pe care nu-l obiectase (f.d. 32 v.1 verso), și-a asumat întreaga răspundere materială asupra bunurilor primite spre gestionare, ceea ce-i determină caracterul declarativ a afirmațiilor privind formarea restanței de până la intrarea în serviciu, fapt pentru care instanța de fond corect li-a dat o apreciere critică la fel ca și declarațiilor martorilor Mitrohina Ludmila, Rudac Dumitru și Darii Inga care pretind transmiterea mijloacelor bănești pe marfa livrată de SRL "Varda" agenților comerciali de până la inculpat și care nu li-ar fi restituit bonului de plată, ne prezentând în acest sens careva date obiective, motiv pentru care instanța corect li-a apreciat ca fiind mai puțin relevante pentru justa soluționare a cauzei. (f.d. 86-87, 125-128, 133, vol. 4).

De altfel, potrivit actului de inspectare financiară tematică din 27.05.2016 s-a constatat, că achitățile dintre SRL "Varda" și agenții economici deserviți, se efectuau prin transfer bancar și în numerar contra bonului de plată, pe care Rudac Oleg îl transmitea cumpărătorului cu indicarea sumei încasate, pe care după predare în casieria întreprinderii, urma să primească cec pentru al prezenta agenților ca confirmare a depunerii mijloacelor bănești, care însă la materialele cauzei lipsesc; actele de verificare reciprocă dintre agentul comercial și agenții economici întocmindu-se conform legii contabilității; neajunsul de 74 798, 52 lei formându-se pe perioada de activitate a lui Rudac Oleg, lipsind la data angajării lui f.d. 26-31 v.4).

Dat fiind nesoluționarea de către expertul contabil L. Rusanovschi prin raportul nr. 083 din 09.04.2015, a întrebărilor formulate de către OUP (f.d. 1141-148 v.2), precum și în respectarea principiului contradictorialității procesului penal, stipulat la art. 24 Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus în ordinea art. 374 Cod de procedură penală, efectuarea expertizei financiar-contabile repetate, care prin raportul nr. 1734-1741 din 02.09.2019, deși nu a reușit să constate suma prejudiciului material cauzat ÎCS "Varda" SRL de către agentul comercial Rudac Oleg în perioada sa de activitate, din motivul lipsei documentelor deținătoare de informații confirmative de încasare de către el în numerar a mijloacelor bănești de la agenții economici, totuși a constatat, că în perioada 01.06.2012 – octombrie 2013 SRL "Varda" a livrat agenților economici producție în sumele indicate în tab. Nr. 3, cu încasarea venitului indicat în tab. Nr. 4, formându-se, potrivit expertului Nenița Ion, audiat în instanța de apel, la data concedierii 01.10.2013 restanța de 137.452 lei ce s-ar fi acumulat de până la angajarea la 01.06.2012 și pe perioada lui de activitate, în rezultatul realizării de către SRL "Varda" către agenții economici a mărfurilor în sumă totală de 719.077 lei cu încasarea mijloacelor bănești în sumă de 622.264 lei (diferența constituind 96.813 lei), doar, că în lipsa documentelor primare ce ar confirma încasarea în numerar de

către inculpat a mijloacelor bănești de la agenții economici, rămânând în imposibilitate să stabilească suma pretinsă a fi delapidată de Rudac Oleg, pentru că achitarea potrivit legii contabilității urma să fie efectuată doar prin casieria întreprinderii.

Or, tocmai că neîntocmirea de către agentul comercial Rudac Oleg a actelor contabile în strictă conformitate cu legea contabilității a și dus la posibilitatea fraudării întreprinderii prin delapidarea mijloacelor bănești, încasate de la agenții economici ca urmare a realizării mărfurilor, însă lipsa lor nici pe departe nu denotă nevinovăția lui în faptele imputate, dat fiind, că agenții economici au reușit prin informația ridicată de către OUP și recunoscută în calitate de probatoriu în prezenta cauză, să confirme achitarea în numerar a costului mărfurilor primite, fapt recunoscut și contrasemnat de către inculpat.

De aceea, alegațiile privind neveridicitatea acestor informații, inclusiv dat fiind ne audierea agenților economici, nu au fost reținute de instanța de apel în situația în care probatoriul scris administrat pe caz face dovada delapidării de către inculpat a mijloacelor bănești încredințate lui spre gestionare, ne fiind obiectat de către partea apărării în termenul modul stabilit de lege.

Nu s-a reținut nici argumentul privind acordarea de către instanță a unei aprecieri net superioare declarațiilor reprezentantului Grinciuc Iurie și martorilor acuzării Bordan Vlădeimir, Stroiescu Iurie și Oleinic Roman, or aceștia au explicat modalitatea formării neajunsului pe perioada de activitate a inculpatului, ca urmare a nepredării de către el în casieria SRL "Varda" a mijloacelor bănești încasate de la agenții comerciali, ce se confirmă prin lucrările cauzei, iar scoaterea inițială a lui Rudac Oleg de sub urmărirea penală cu clasarea procesului penal prin ordonanța din 02.07.2015 (f.df. 171-172 v.2), nicidecum nu a influențat derularea de mai departe a urmăririi penale, după anularea ei la 18.02.2016 în modul prevăzut de art. 287 Cod de procedură penală (f.d. 174-175 v.2), instanța de fond examinând cauza penală, în strictă conformitate cu prevederile art. 325 Cod penal, adică în limita învinuirii formulate lui Rudac Oleg.

Drept urmare, conchide instanța de apel, stabilind cu certitudine comiterea de către Rudac Oleg a delapidării averii străine și făcând o încadrare juridică corectă a acțiunilor lui la art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, instanța de fond la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale a dat deplină eficacitate dispozițiilor art. art. 61 și 75 Cod penal, ce se referă la scopul pe care îl urmărește, privind restabilirea echității sociale și corijarea celui vinovat, întru prevenirea săvârșirii de către el a altor fapte penale. Totodată, instanța a ținut cont și de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale cum sunt gravitatea și caracterul prejudiciabil al faptei penale, precum și datele referitor la personalitatea inculpatului, care nu are antecedente penale și se caracterizează pozitiv de la locul de trai, concluzionând că nu este rațional ca persoana să execute pedeapsa închisori, considerând că reeducarea și corectarea lui

fiind posibilă prin aplicarea unei pedepse în vigoare la data săvârșirii infracțiunii cu amendă.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul a atacat-o cu recurs ordinar, fără a invoca prevederile art. 427 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei cu pronunțarea în această parte a unei noi decizii de achitare din lipsa componentei de infracțiune.

În motivare recurentul vine cu aprecierea probelor în opinia sa și menționează că apărarea a demonstrat nevinovăția lui în temeiul unui șir de probe.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază, *în drept*, pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Totodată, se relevă că, potrivit dispoziției art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Astfel, din conținutul cererii de recurs se constată că, recurentul nu invocă nici un temei de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă, critică aprecierea probelor, solicitând achitarea din motiv că în acțiunile sale nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Verificând actele cauzei, în raport cu criticele invocate de recurent, Colegiul penal constată că argumentele expuse în cererea de recurs sunt vădit nefondate, iar vinovăția inculpatului a fost dovedită cu certitudine și în afara oricărui dubiu de către procuror, prin probele administrate în dosar și cercetate de instanțe.

Cercetarea judecătorească în apel constă în administrarea probelor noi sau cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanța. Totodată, se relevă că, cercetarea judecătorească în apel, ca etapă procesuală, este facultativă.

În același context, Colegiul Penal reiterează că, în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului, cu fiecare ocazie posibilă se reamintește că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia, iar o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la

adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu actele cauzei.

Respectiv, Colegiul nu poate să achieseze la argumentele recurentului precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Or, aici urmează a se reține că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, adică așa cum s-a procedat în cauza de față.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că urmează a fi menținută soluția despre vinovăția lui Rudac Oleg în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece faptele lui întrunesc toate elementele infracțiunii nominalizate, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1000 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de exercita activități ce țin de gestionarea banilor și bunurilor altei persoane pe un termen de 2 ani.

Pe de altă parte, Colegiul penal reamintește că aprecierea probelor, ca operațiune finală a activității de probațiune, permite judecătorului să determine măsura în care probele reflectă adevărul. Prin aprecierea tuturor probelor administrate, în ansamblul lor, judecătorul își formează convingerea cu privire la temeinicia sau netemeinicia acuzației, cu privire la măsura în care prezumția de nevinovăție a fost sau nu înlăturată prin probe certe de vinovăție, dacă se impune sau nu achitarea inculpatului pentru faptele deduse judecării. La caz, fiind respectate aceste cerințe, instanțele de fond justificat au statuat că, Rudac Oleg se face vinovat de delapidarea averii străine cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot aici, mai urmează de enunțat că, la etapa precedentă de judecare a prezentei cauze, toate chestiunile disputate în procedura de recurs au fost puse în discuție de instanța de apel, respectiv în decizia adoptată se conțin argumentele privitor la netemeinicia criticilor aduse de recurent, care pledează pentru achitarea ultimului.

Pe aceeași linie de considerente, Colegiul ține să evidențieze că, invocarea formală a unor temeuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu va face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Adică completarea cererii de recurs cu argumente *de drept*, care cu desăvârșire lipsesc aici, și care ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întregul proces penal.

Se consideră inacceptabil faptul că inculpatul pe calea recursului ordinar, dorește să se ajungă practic la o nouă analiză a circumstanțelor de fapt din sentința primei instanțe și din decizia instanței de apel nu pentru a fi corectată vreo eroare judiciară,

ci doar în vederea reaprecierii probatoriului, în acest sens instanța de recurs ordinar transformându-se într-o veritabilă instanță de apel, ceea ce excede scopul pentru care aceasta a fost creată.

Mai mult, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune achitarea inculpatului, după cum se solicită de recurent.

Instanța de recurs se realizează argumentelor expuse în sentință și în decizia Curții de Apel contestate, totodată, notând că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO se admite însușirea concluziilor instanțelor ierarhic inferioare de către instanțele ierarhic superioare, în cazul când constatările acestora sunt fundamentate în fapt și în drept, fiind amplu prezentate în hotărârile atacate, constatându-se că la administrarea probelor nu au fost încălcate drepturile și libertățile constituționale ale participanților la proces, iar probele puse la baza hotărârilor nu conțin erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor formulate de instanțe.

Având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererea de recurs înaintată de inculpat nu și-au găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de RUDAC Oleg XXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iulie 2020 și a sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 18 iunie 2018, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 decembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion